

**ACTA DE LA SESSIÓ CONSTITUTIVA DE LA COMISSIÓ D'IGUALTAT DE L'IEC
TINGUDA EL DIA 20 DE GENER DE 2022 A LES 10.30 h**

Sessió dual (Sala Massó i Torrents i per via telemàtica)

Assistents

Teresa Cabré, presidenta de l'IEC i d'aquesta Comissió

Maria Corominas, vicepresidenta de l'IEC

Representants

De les seccions:

Roser Salicrú, Secció Històrico-Arqueològica

Dolors Vaqué, Secció de Ciències Biològiques

Rosa M. Poch, Secció de Ciències i Tecnologia

Sandra Montserrat, Secció Filològica

De les societats filials:

Lídia Puigvert, societats filials de l'àmbit d'humanitats i ciències socials

Sandra Saura, societats filials de l'àmbit de ciències

Del col·lectiu de treballadors:

Blanca Betriu

Mercè Barceló, representant de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, s'ha excusat de no assistir-hi.

Ordre del dia:

1. Constitució de la Comissió d'Igualtat de l'IEC
2. Objectius
3. Àmbits d'actuació
4. Metodologia de treball
 - Redacció del Pla d'Igualtat
 - Accions puntuals
5. Torn obert de paraules

Desenvolupament de la reunió

1. Constitució de la Comissió d'Igualtat de l'IEC

La presidenta obre la sessió i queda, doncs, constituïda la Comissió d'Igualtat de l'Institut d'Estudis Catalans. La creació de la Comissió, un dels objectius que l'Equip de Govern va incloure en el seu programa electoral, va ser acordada pel Consell Permanent el 9 de setembre de 2021 i aprovada pel Ple el dia 15 del mateix mes. Per acord del Consell Permanent del proppassat 2 de desembre, la durada del càrrec de representant en la Comissió és de dos anys, període després del qual podrà ser renovat.

La presidenta agraeix a les integrants de la Comissió que hagin acceptat de formar-ne part i els demana que facin una breu autopresentació. Remarca que el fet que Comissió estigui presidida per ella mateixa, com a presidenta de l'IEC, té la voluntat de palesar que la igualtat de gènere és un tema transversal i d'interès general. En el cas que no pugui assistir a alguna de les reunions, delegarà en la vicepresidenta de l'IEC Maria Corominas.

Sandra Saura exposa que el fet que aquesta reunió es convoqués fa només tres dies li ha representat alguns inconvenients pel que fa a la disponibilitat i demana que les properes reunions es convoquin amb 10 o 15 dies d'antelació.

La presidenta es disculpa pel poc temps amb què s'ha avisat per a la reunió i assegura que les properes es convocaran amb una antelació mínima de deu dies.

2. Objectius

La presidenta exposa que la motivació que ha dut a crear la Comissió és que, tal com es desprèn de les dades que s'inclouen en el dossier de la reunió (**annex 1**), es parteix d'un estat de la situació no satisfactori, atesa l'escassa representació de dones en gairebé tots els òrgans de l'IEC i en particular en l'àmbit del col·lectiu de membres de la institució. Aquesta reunió té per objecte determinar accions que permetin complir els objectius recollits en el document de proposta de creació de d'aquesta Comissió, aprovat pel Ple de l'IEC:

1. Elaborar un Pla d'igualtat de gènere que es proposi avançar en l'equilibri entre dones i homes en el conjunt dels membres de l'IEC i en els equips de govern de les seccions i de les societats filials.
2. Vetllar perquè en totes les comissions, grups de treball i àmbits de representació tant del vessant acadèmic com laboral hi hagi una presència adequada de dones.
3. Proposar mesures que facin visibles les dones membres de l'IEC i de les Societats Filials.
4. Proposar i dur a terme accions que sensibilitzin el conjunt de l'IEC per la igualtat de gènere i facin específicament visibles les dones de l'IEC.

Per a aconseguir aquestes fites, la presidenta proposa dur a terme les tasques següents:

Sensibilitzar sobre la manca d'equitat de gènere en els diferents àmbits de l'IEC com a institució. En l'àmbit laboral, en canvi, el nombre de dones és força superior al d'homes.

Reclamar a les persones que ocupen algun càrrec dins la institució que donin exemple amb el discurs d'uns determinats valors.

Planificar bé totes les accions que es volen dur a terme. Cal posar per escrit i d'una manera clara i senzilla els objectius i les actuacions per a aconseguir-los. Per bé que la Conselleria de Feminismes ha ofert la seva col·laboració per a elaborar el pla d'igualtat, la presidenta és del parer que primer la Comissió n'ha d'haver determinat les línies bàsiques, cosa que es farà prenent com a model els plans d'altres institucions semblants, com els dos que la Conselleria mateixa ha proporcionat a l'IEC (inclosos al dossier de la reunió). Una vegada que estiguin definides les idees principals, es demanarà a la Conselleria que en valori la seva idoneïtat.

Dur a terme accions estructurades de visibilització, adreçades a sensibilitzar sobre els valors de la igualtat de les dones. Convé, sempre que sigui possible, sistematitzar aquestes accions.

3. Àmbits d'actuació

Els àmbits en què la Comissió actuarà són la documentació i les persones.

Pel que fa a la documentació, la primera tasca a fer és revisar tots els documents de l'IEC. Caldrà prendre un acord sobre el llenguatge, per intentar que en la documentació hi hagi equitat de representació dels gèneres però sense transgredir la gramàtica. En aquest sentit, es facilitarà a les membres de la Comissió —cada una s'encarregarà de la revisió dels documents de l'àmbit que representa— les guies d'estil amb què treballen el Servei de Correcció i el Servei de Publicacions de l'IEC.

A més de la documentació existent, s'haurà de revisar també la que es produeixi d'ara endavant, com, per exemple, el dossier promocional de la institució.

Quant a l'àmbit de les persones, es recolliran dades que permetin fer una diagnosi acurada de la situació actual. Així, s'hi tindran en compte les diferents tipologies de membres: els corresponents i els numeraris i emèrits. Dins dels numeraris i emèrits es diferenciarien tres grups: els membres que ocupen càrrecs, els que tenen responsabilitats en comissions o són delegats en patronats d'altres entitats, i finalment, els que no exerceixen cap tasca representativa. Cal no perdre de vista, però, que el fet que l'Equip de Govern actual estigui format per tres dones i un home fa que el nombre de dones amb càrrecs o responsabilitats sembli més satisfactori del que és en realitat.

També es prendran en consideració les dades sobre les persones que fins ara han representat l'Institut en els actes institucionals: la Diada de l'11 de setembre, la Diada de Sant Jordi o la sessió inaugural del curs acadèmic. La presidenta anuncia que està previst presentar al Consell Permanent una proposta perquè l'IEC commemori amb un acte institucional el Dia Internacional de les Dones (8 de març).

Com a acte no institucional, i a propòsit del 8 de març, Maria Corominas explica que està previst contactar amb les responsables de l'Associació Intercultural Diàleg de Dones, entitat del barri del Raval que treballa per a la

socialització de dones de procedències diverses, per a proposar-los de coorganitzar alguna activitat de caràcter festivoreivindicatiu. En aquest sentit, la presidenta demana a les membres de la Comissió que hi aportin idees.

4. Metodologia de treball

La presidenta indica que la metodologia de treball, tant pel que fa a la redacció del Pla d'Igualtat com a les accions puntuals, es decidirà a partir de les aportacions de les membres de la Comissió, que es resumeixen a l'apartat següent.

5. Torn obert de paraules

Resum

Roser Salicrú demana que les dades es facilitin també per seccions, perquè considera que cal conscienciar cada secció de la seva situació en particular.

Pel que fa al 8 de març, proposa que, a més de commemorar-lo amb alguna activitat fora e l'IEC, es faci alguna acció de portes endins, per palesar a l'Institut mateix les dades de la desproporció de dones i homes i per donar visibilitat a les membres de cada secció.

La presidenta suggereix que, una vegada analitzades les dades, es presenti al Ple de l'IEC un informe en què s'exposin les accions que la Comissió es proposa dur a terme.

Dolors Vaqué és del parer que hauria sigut preferible que la Comissió hagués estat formada per homes i dones però que, ja que no és així —la presidenta assenjala que no s'hi va presentar cap home—, creu que seria convenient comptar amb la col·laboració de membres que estiguessin disposats a donar suport al pla de la Comissió. Pel que fa a l'estil del document, es partidària de no abusar del desdoblament de gènere.

Sandra Saura proposa, com a acció concreta per al 8 de març, mostrar les dades d'una manera molt gràfica, presentar-les com a punt de partença de les actuacions de la Comissió a les seccions i les societats filials, i difondre-les a través de les xarxes socials, del web i d'*El Butlletí* de l'IEC.

Pel que fa la redacció del pla, pregunta si el redactarà la Comissió mateixa o si es contractaran experts perquè ho facin. Explica que, per la seva experiència com a col·laboradora en altres plans d'igualtat, la redacció del document requereix molta dedicació. Si s'opta per la segona opció, s'hauria de procurar que el servei contractat tingués una relació fluïda amb la Comissió, per assegurar que el document final reflecteixi de manera fidel les línies establertes prèviament. D'altra banda, fa referència al pla d'igualtat de la UAB, en l'elaboració del qual ha participat. Recomana a les altres representants que hi donin una ullada, perquè conté idees que es podrien incorporar al pla de l'IEC, com són el seguiment de la implantació del pla i el compliment de cadascuna de les accions que s'hi preveuen.

La presidenta respon que és partidària que, després que la Comissió n'hagi establert les idees clau, el pla el redactin persones expertes, tot i que aquest és un dels aspectes que s'hauran de consensuar.

Blanca Betriu explica que el pla d'igualtat del personal de l'IEC l'ha elaborat una comissió de treballadors, de la qual forma part, amb l'ajuda d'una empresa externa especialitzada. Suggereix que la Comissió podria encarregar la redacció del seu pla a aquesta mateixa empresa i aprofitar que coneix el funcionament de l'IEC. A petició de la presidenta, enviarà a les membres de la Comissió el darrer esborrany del pla esmentat.

Lídia Puigvert creu que el primer pas ha de ser centrar-se en la documentació que es farà arribar a la Comissió i en la determinació de les idees amb què es vol incidir per fer que les xifres siguin més equitatives. Es partidària de proposar accions molt senzilles, viables i avaluable, i proposa començar per conscienciar del posicionament de la institució pel que fa a l'equitat de gènere, amb un text molt breu però que genera un impacte molt ràpid i que, a més, es pot plantejar com a directriu per a les diferents àrees implicades en el pla. Farà arribar a la Comissió exemples de posicionaments de plans d'igualtat nacionals i internacionals en què ha participat, així com una proposta per a redactar el de l'IEC.

La presidenta demana a Lídia Puigvert que faci els possibles per enviar la proposta quan s'acabi la reunió, a fi que el text sobre el posicionament pugui formar part de la notícia que sobre la constitució de la Comissió està previst publicar al web corporatiu avui mateix.

Sandra Montserrat pregunta si els aspectes relatius al llenguatge inclusiu i la revisió d'estil dels documents és un debat s'ha de plantejar a la Secció Filològica (SF) o si és una qüestió que ha de decidir la Comissió. Així mateix, vol saber quin seria el seu paper, com a membre de la SF, en aquesta tasca concreta.

La presidenta respon que, sabent que la SF és reticent a manifestar-se sobre l'estil, perquè és un aspecte que no és objecte de la normativa, la Comissió haurà d'establir els seus criteris al respecte, per poder avançar en els seus propòsits. A partir de les normes d'estil del Servei de Correcció i del Servei de Publicacions, s'elaborarà una proposta assenyada i es portarà a la SF perquè s'hi posicionin. Proposa a Sandra Montserrat que sigui l'encarregada de presentar-la-hi.

Rosa Maria Poch explica que a la secció que representa, la SECCT, presidida per una dona, la paritat de gènere és un tema que els preocupa i del qual se'n parla en totes les reunions. Tot i això, a l'hora de presentar candidatures a nous membres no acaba de quedar clar si equilibrar la proporció de dones i d'homes és una recomanació o una obligació. És per això que considera que la Comissió ha de donar directrius perquè el nombre de persones candidates sigui el més paritari possible —apunta que una mesura podria ser el compliment d'una quota de gènere— i vetllar perquè s'apliquin a totes les comissions de l'IEC.

La presidenta sosté que ara és crucial treballar en l'elaboració exhaustiva d'una llista de dades pel que fa a la proporció d'homes i de dones en cadascun dels àmbits de l'IEC. En el cas de les societats filials, caldrà veure si la quantitat d'homes i de dones és indicativa. Si ho és, en aquest cas no s'ha de considerar que és una qüestió de gènere vinculada a la institució, sinó que s'ha d'atribuir a la disponibilitat i l'interès de ser-ne soci. Es podrà incidir només en la composició de les juntes directives de les filials, perquè són càrrecs elegits en votació, però no en la paritat pel que fa al nombre de socis, que a dia d'avui s'apropa als deu mil.

Pel que fa a la presentació de candidatures a membre i la suposada dificultat a trobar dones que reuneixin el perfil per a poder formar part d'alguna de les seccions, la presidenta comenta que una de les seccions (no recorda bé si la de Ciències i Tecnologia o la de Ciències Biològiques) ha confeccionat una llista molt exhaustiva

de totes les especialistes que de cada una de les disciplines de la secció hi ha a dia d'avui en el món acadèmic, de la investigació, etc., i és a partir d'aquesta informació que es proposen candidates a formar part de la secció, de tal manera que la cooptació de noves membres es fa per mitjà d'un procediment molt objectiu.

Roser Salicrú suggereix que també caldria reflexionar sobre la necessitat de fer recomanacions pel que fa al llenguatge oral envers les dones, perquè hi ha molts tics reprovables que passen desapercebuts (comentaris desavinents, bromes sexistes, etc.).

Pel que fa a les dades estadístiques, proposa que s'hi inclogui la piràmide d'edat dels membres i la data d'incorporació a l'IEC, per veure si, respecte l'històric, les recomanacions dels darrers quatre anys han fet efecte.

Sandra Saura diu, a propòsit de la quota de gènere, que caldria reflexionar-hi, perquè és un instrument útil, d'una banda, per a garantir no que les dones siguin presents en determinats òrgans —com ara els tribunals universitaris, on és obligatori que un dels tres components d'un tribunal sigui una dona— i, d'altra banda, perquè és quan s'arriba a la proporció del 50 % que el grup minoritzat pot començar a canviar maneres de fer.

La presidenta diu que caldrà veure si la quota es planteja com a orientació o com a obligació. S'haurà de valorar què pot ser més adequat i efectiu.

Sandra Saura continua la seva intervenció dient que també caldria fixar-se en les connotacions sexistes del llenguatge no verbal implícit en determinades accions. Posa com a exemple que en una de les seccions del web de l'IEC (no recorda si és la Galeria de Científics), hi ha una llista de més de cent noms de científics, dels quals només tres són de dones.

Quant a la gramàtica, està d'acord que cal reflexionar-hi amb deteniment abans de prendre decisions, perquè és un aspecte que sol generar conflictes i oposició. És partidària de deixar marge d'actuació en aquest sentit i mostrar l'IEC com una entitat que aplega molts punts de vista diferents i que respecta totes les opcions.

En darrer terme, pregunta si l'IEC té previst fer alguna activitat per al Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència, que es commemora l'11 de febrer.

La presidenta respon que aquest any no està previst fer cap activitat i fer-ho ara és molt precipitat; es tindrà en compte el suggeriment per a l'any vinent.

Com a conclusió de les aportacions exposades, la presidenta enumera les tasques que s'acorda dur a terme:

Teresa Cabré, Maria Corominas

- Treballar les dades sobre la proporció d'homes i dones en els diferents àmbits de l'IEC per tal d'elaborar-ne una llista exhaustiva.
- Proporcionar a les membres de la Comissió assessorament pel que fa a l'estil de redacció del pla.
- Definir la proposta de commemorar del 8 de març en col·laboració amb l'entitat Diàleg de Dones.

Blanca Betriu

- Enviar l'esborrany del pla d'igualtat de l'IEC (àmbit laboral) a les membres de la Comissió.

Lídia Puigvert

- Enviar un model per a redactar el posicionament de l'IEC en matèria d'igualtat de gènere, que s'inclourà en la notícia que sobre aquesta reunió es publicarà al web de l'Institut.

Sandra Montserrat

- Proporcionar una mostra de pla d'igualtat d'algun organisme públic del País Valencià que sigui de mida i característiques semblants a les de l'IEC.

Per acabar, la presidenta demana que, per a la propera reunió, cada membre de la Comissió pensi en accions concretes que es podrien aplicar en cadascun dels quatre objectius exposats a l'inici de la reunió (sensibilitzar, reclamar, planificar i fer accions estructurades).

S'acorda que la propera reunió es farà la segona quinzena de febrer perquè hi hagi prou temps de tancar la proposta d'activitats per al 8 de març. Es farà arribar a les membres de la Comissió una proposta de dates.

Atès que no hi ha cal més tema per tractar, la presidenta aixeca la sessió a tres quarts de dotze del matí.

Teresa Cabré

Presidenta

Acords presos durant la reunió

1.1. La presidenta i Maria Corominas (amb la Secretaria de Presidència) treballaran les dades sobre la proporció d'homes i dones que ocupen càrrecs institucionals a l'IEC o que són presents en diferents àmbits de la institució (governos de la institució i de les seccions, comissions de seccions, juntes directives de les societats filials, representants de l'IEC en altres entitats), el nombre de dones a les quals se'ls ha encarregat discursos institucionals (inauguració del curs, Diada...), etc.

- 1.2. **La presidenta i Maria Corominas (amb la Secretaria de Presidència)** proporcionaran assessorament lingüístic per a la redacció del pla (indicacions per a l'ús d'un llenguatge inclusiu que no transgredeixi les normes gramaticals).
- 1.3. **La presidenta i Maria Corominas** definiran la proposta de celebració del Dia de la Dona (8 de març) en col·laboració amb l'entitat Diàleg de Dones.
- 1.4. **Blanca Betriu** enviarà a les altres integrants de la Comissió l'esborrany del pla d'igualtat de l'IEC (àmbit laboral)
- 1.5. **Lídia Puigvert** farà arribar una proposta per a redactar el posicionament de l'IEC en matèria d'igualtat de gènere, que s'inclourà en la notícia que sobre aquesta reunió es publicarà al web de l'Institut.
- 1.6. **Sandra Montserrat** proporcionarà un o més plans d'igualtat d'organismes públics del País Valencià que siguin de mida i característiques semblants a les de l'IEC.
- 1.7. **Tasca comuna per a la propera reunió:** Pluja d'idees per a dissenyar accions concretes que es puguin aplicar en cadascun dels quatre objectius exposats a l'inici de la reunió (sensibilitzar, reclamar, planificar i fer accions estructurades).

Annexos

Annex 1. Documentació per a la reunió:

- Composició de la Comissió
- Document de creació de la Comissió d'igualtat aprovat pel Ple de l'IEC
- Dades estadístiques
- Pla d'igualtat de gènere del Parlament de Catalunya
- Pla d'igualtat de gènere del Síndic de Greuges